

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 30.—
pol leta „ „ „ „ . . . 15.—
četrt leta „ „ „ „ . . . 7-50
na mesec „ „ „ „ . . . 2-50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . K 34.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 40.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo). Znanstvena ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni deli in prazniki.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin., dvakrat po 7 vin., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 15 vin., parte in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pismene naročbe brez poslatih denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 28.— | četrt leta „ „ „ „ . . . 7-
pol leta „ „ „ „ . . . 14.— | na mesec „ „ „ „ . . . 2-30

Posamezna številka velja 12 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

K vprašanju naših narodnih zahtev.

Dr. V. Kukovec.

Se vse premalo je izjav soglasja z našimi, veliki dobi odgovarjajočimi narodnimi zahtevami. Meni je odvzeta priložnost, pogostje o njih razpravljati s svojimi bivšimi volilci in z zaupniki narodne stranke, zato naj velja ta pismena pot.

Ako ima dr. Seidlerjeva vlada, kakor čitamo, namen, presenetiti nas z načrtom narodne samouprave v solstvu, politični upravi in v pravosodstvu, bi to samo ob sebi ne bilo napačno, toda že naprej, predno čujemo vsebino načrta, si moramo biti na jasnem, kako mora izgledati ta načrt, da ne bo za nas le past in maloverdna tolažba. Glavno vprašanje je, ali se nam prizna pravica samouprave, recimo v zgoraj omenjenih točkah v zvezi s temeljito spremembo državne ustave ali v okviru stare ustave. In še važnejše je, ali naj o vprašanjih uprave odločuje Dunaj ali naša jugoslovanska vlada, katero mora dobiti naša samostojna jugoslovanska država. Če bi naše dežele morale prevzeti plačilo ogromnega državnega dolga, ki je vsled vojne nastal, ter bi smele le z dokladami k dotičnim davkom same vzdržavati narodno šolstvo, tedaj bi bili na slabšem nego doslej. Že verujemo, da bi našim neprijateljem bilo ljubo s sladkorčkom šolske samouprave stroške vzdrževanja šol odvaliti na občine ali okrožja. In če nimamo svoje narodne vlade, nastavi nam Dunaj lahko kot šolske nadzornike svoje kreature. Če v pravosodstvu narod ne dobi jamstva, da bodo v vseh instancah sodili sposobni pravični sodniki, kaj pomaga sodna avtonomija. Vlade so na Dunaju minljive, in če naenkrat nesreča posadi na sedež pravosodnega ministra kakega Hohenburgerja, potem že vemo, kaj smo. Pri političnih oblastih je naš narod baš ob času vojne imel dovolj prilike, okusiti dobrote uradništva, ki z njim ne čuti. Zato moramo imeti svoje odmejeno ozemlje z vsemi lastnostmi samostojne države. Moramo imeti za to državno ozemlje svoj parlament, ne tak, ki je glas vpajočega v puščavi, ampak ki odločuje o vsem dejanju in nehanju na naši zemlji. Dobiti moramo narodno vlado, ki je podvržena volji tega ljudskega zastopstva ter na ta način vodi v imenu našega naroda našo solstvo, sodstvo, splošno upravo in vse, kar narod rabi. Če o vsem tem dr. Seidlerjev načrt ne podaja jamstev, tedaj so njegove načrte mogoče brez krvi in ne preostane nič drugega, nego vztrajati v odločnem odporu zoper to in vsako podobno avstrijsko vlado. Naša država mora razpolagati s svojim parlamentom in s svojo vlado tudi čez vse vire gospodarskega našega ozemlja, da ne bo vse skupaj hiral, predno začnemo dihati. Samo ob sebi se ne razume, da je glavna stvar naša finančna samostojnost. Če te nimamo, potem nismo na boljšem nego doslej. Ne sme biti niti najmanj dvoma, da naša neodvisnost od Dunaja ne sme zastajati za isto Budimpešto. Vsi veliki državniki so ene misli, da je samo ob sebi neizogibno, da po naravnem razvoju razmer v državi, ki je monarhijska, kakor je naša dosedanja skupna država, hoče eden narod doseči nadvlado nad drugimi narodnostmi. Za nas torej ni rešitve nemške nadvlade v Avstriji in madžarske v Transilvaniji, razun če izvajamo Jugoslovani za sebe svojo državnost, četudi v osebni skupnosti vladarja. Glavni vzrok, zakaj jamstvo v obliki naše samostojnosti zahtevamo, je duh oboževanja nemške nadvlade, katerega so vcepili našim nemškim sodržavljanom Freitschke, Bernhardi in Nietzsche in ki je za vse nemške stranke evangelij njih politike proti drugim narodom. Nemci se zdi tudi moralčno opravičeno, da je on naš gospod, mi pa njegovi hlapci. Da se nam odvzame naša posest, jim je nekaj naravnega. Da ta duh preveva tudi avstrijsko vlado, je dokazala, ko je zaplenila celo Gregorčičevo pesem v ljudski čitanki, ker je nazival reke Dravo, Savo in Sočo slovanske sestre. S sklepom svetovnega miru se bodo razmere v državotvornem oziru za nedolžno dobo stalno uredile. Red se mora za nedolžno dobo baš sedaj zahtevati tudi pri nas in zato ne smemo biti polo-

vičarji, zahtevati moramo vse.

Zgodovina je z neštevilnimi vzgledi dokazala, kako prav so ravnali tlačeni narodi, če so baš v vročem času, ko se kujejo nove politične in socialne vrednote, brezobzirno proglasili celoto svojih zahtev. Koga vprašajo Fini ali Poljaki, ali se mu zdi zahteva njih samostojnosti pravočasna? Ili pa moramo danes že dalje, nego da citiramo deklaracijo 30. maja. Vsakrati rojak mora se skusiti uživati v bistvo te zahteve ter razumeti, da kaka kulturna avtonomija na stari ustavni podlagi ni niti senca državnosti, katero rabimo, da postanemo res samostojni. Zavrtni moramo tudi ugovore, češ, da dosedanje razmere niso bile preslabe, ker smo Slovenci vendar tudi na gospodarskem polju mogli napredovati in da torej nismo bili doslej zatirani. Če smo kaj dosegli, ni bilo vsled naklonjenosti merodajnih činiteljev, ampak kljub zaprekam smo si z lastno pridnostjo izvojevali, kar imamo. Mnogo dalje bi bili, če bi se nas ne bilo oviralo. Kaj je storil Gradec za štajerske Slovence? Dolga vrsta težkih bojev zoper zatiranje slovenskega meščanstva je zgodovinsko dognan odgovor. Ali je delovala »Südmärka« v naših mestih in trgih za procvit slovenskega gospodarstva? Ali morebiti mestne hranilnice v Celju, v Ptuj in Mariboru, ki so obogatele z obrestnimi prihranki Slovenskih kmečkih sirot? Pod nobeno lastno vlado se nam slabše ne bi moglo roditi. Če nas bode vodil v gospodarskem delovanju jugoslovanski naš parlament in naša narodna vlada, povpsel se bode narod do nečuvnega gospodarskega napredka. Za ta gospodarski razvoj pa treba narodnega solstva od ljudske šole do univerze, narodnih upravnih činiteljev in sodnikov, kajti te naše zahteve niso le jezikovna nečimernost, ampak so tesno spojene z vprašanjem boljšega kruha. Kljub temu pa naša želja ni boj proti Nemcem in to tudi ni naš interes. Če se hočemo v naši jugoslovanski državi čutiti z nami eno v svojem dejanju in nehanju, bode to nam in njim v korist. Razkol delati med nami v obliki štajercijanstva, ta trud je v prihodnje nespeten in blaznost. Posest morske obale je jugoslovanski državi jamstvo sijajne bodočnosti. Če smo člani enotno vladane centralistične Avstrije, smo vsak hip zopet v nevarnosti svetovne vojne, nas Jugoslovani pa svet ne sovraži. Premajhni kot država ne bode mo, saj imajo mnogo manjše države, n. pr. Švica ali Holandska, v neugodnejših razmerah dober obstoj. Žal sicer, da so na Dunaju šele vsled te vojne začeli izpregledati. Žal, da izpregledanje počasi napreduje. Naš narod pa ne dvomi več, da je jugoslovanska država le vprašanje časa. K nji pa moramo pripadati tudi mi. Slovenska Koroška in Štajerska stakljuch Jugoslavije.

Iz državnega zbora.

Zbornica prične razpravljati o budgetnem provizoriju še le danes. Včerajšnja seja je bila odmerjena razpravi o dogodkih v Wagni in pa o nežni skrbni Madžarov za preskrbo avstrijskega prebivalstva z mesom in mastjo. Karakteristično je, da so v debati ravno nemški poslanci izražali mnenje, da se dualizem ni prav nič obnesel. To jim Slovani že dolga desetletja pripovedujemo. Značilna je bila tudi begunska debata. Zbornica se je razdelila v dva tabora: na eni strani vse nemške stranke in nemški socialni demokrati za pravice in zaščito beguncem, na drugi strani nemški nacionalci in krščanski socialci kot sovražniki nešteti tisočev ubogih ljudi, ki so žrtvovali državi to, kar je poleg življenja človeku najdražje — ljubi dom. Nemški narod je velik narod, je dejal poslanec Pitoni, le da šteje mnogo, mnogo Einspinnerjev.

Vlada hoče, da bi se proračunska razprava končala že v petek in načelni strank so tej želji ugodili, ker je položaj itak že precej razjasnjen. Le Čehi se še niso definitivno izjavili, ali se zadovoljijo z le tridnevno debato.

Jugoslovani so včeraj vzbudili Seidlerju še enkrat povedali, da bodo glasovali

proti proračunskemu provizoriju. Dr. Korošec in dr. Laginja sta v posebni konferenci vitez Seidlerju povedala, kako odgovarja vlada na požrtvovalnost jugoslovanske delegacije. V juniju, po padcu grofa Clama, so glasovali Jugoslovani za proračunski provizorij, ker so hoteli pokazati svojo pripravljenost in najboljšo voljo za sodelovanje v državi. Vitez Seidler je takrat izjavljal, da hoče biti objektivni državnik in priznavati je krivice, ki se gode našemu narodu. Pretekli so meseci in pokazalo se je, da Seidler ni nič boljši, kakor je bil Clam ali Stürgkh. Na Jugoslovanskem je ostalo vse pri starem, in kar se je zgodilo novega, je bilo zopet le krivica. Vitez Seidler je moral našima voditeljema priznati, da je to res in priznati bi moral tudi, da je stališče, ki ga je zavzel Jugoslovanski klub, popolnoma upravičeno ter strogo dosledno: Jugoslovanski klub se ne straši nobenih očitaj in samničenj — ki se bodo vsekakor vsula nani iz vladinega in nemškega tabora — ako trdno ostane pri svojem sklepu: niti vinarja vladi ne za državno upravo, ne za vojno, dokler ni uresničena naša deklaracija.

Nemci ustanovljajo po razbitju »Nationalverbanda« novo organizacijo, ki bi naj bila nekaka koalicija nemških nacionalnih strank s skupnim izvrševalnim odborom. Novo združenje naj bi se imenovalo »Deutscher Verband« (nemška zveza). V gotovih nemških krogih vlada velika nejevolja nad nemškimi radikali. V tem oziru je interesanten predlog, za katerega agitira poslanec Pantz, naj bi se namreč napravil »nemški blok«, sestojč iz nacionalcev, krščanskih socialcev in soc. demokratov, pa brez radikalcev.

Danes je v zbornici kritičen dan. Imunitetni odsek naj sklepa o veljavnosti mandatov amnestiranih poslancev. Vlada se je v zadnjem trenutku le obrnila na stranke s svojim kompromisnim predlogom, ki zahteva, da naj zbornica opusti razpravo o mandatih pomiloščenih poslancev, za kar je vlada pripravljena razpisati nadomestne volitve. Čehi pravijo: Razpišite volitve za res izpraznjene mandate, o ostalih pa naj sklepa zbornica. Zdi se, da vlada s svojim kompromisom ne bo imela sreče. Tudi Nemci so večji del proti.

V naslednjem podajemo kratko sejo poročilo:

Dunaj, 16. oktobra. Predsednik Grob odpravlja sejo ter naznanja, da je vlada vložila tri predloge: zakon o ustanovitvi ministrstva za socialno skrbstvo, zakon o zvišanju davka na vino ter zakon o zvišanju davka na šampanjec.

Kot prva točka je na dnevnem redu poročilo begunskega odseka o dogodkih v Wagni. Poročevalec posl. Degasper priporoča, da naj zbornica sprejme od odseka sklenjene resolucije.

Posl. Halban (Poljak): Država je ravnala s podaniki sovražnih dežel dobro, z lastnim prebivalstvom pa naravnost neverjetno. Pri evakuaciji, so se vršile strašne stvari. Izšla je sicer cesarska naredba, ki predpisuje, kako se naj postopa s prebivalstvom ogorčenega ozemlja, toda uveljavljena ni bila nikdar niti ena točka te navedbe. Za vojaške oblasti cesarske naredbe očitno ne eksistirajo. (Čujte, čujte!) V sled sistema barak je pomrlo na tisoče lojalnih državljanz v prognanstvu, ali pa so se vrtnili domovino z nezaupanjem napram državi. Poslanska zbornica je sklenila posebni begunski zakon, toda gosposka zbornica ga je zavrgla.

Posl. Faidutti (Italijan): Z žandarji in bajoneti se begunsko vprašanje ne da rešiti. Slučaj Wagne se ne sme ponoviti.

Posl. Einspinner (nem. nacionalist): Dogodki v Wagni se pretiravajo. V splošnem se z begunci v Wagni dobro postopa, jesti imajo bolj in več, nego prebivalstvo okoliških občin. Nikdo jih ne šikanira. (Klic: Le streljajo jih! Buka.) Svobodno lahko hodijo ven in noter. (Rauch: Kakor v letnišnici! Reizes: To se gospodu Einspinnerju dopada!) Nemški uradniki vrše svojo dolžnost. (Bugatto: Pri nas nimamo nemških uradnikov, temveč le avstrijske! Živahni medklici.) Posl. Einspinner se izreka proti odsekovim predlogom. Vlada naj poroča zbornici, čim bo preiskava v Wagni končana.

Notranji minister grof Toggenburg smatra, da je smrt dečka Pucija v Wagni bolj nesrečen slučaj. Uradništva ne zadene nobena krivda. Krivica pa bo brezobzirno kaznovana. Minister hvali nam avstrijsko uradništvo, ki je v vojni brez razlike narodnosti sijajno vršilo svoje dolžnosti. Napram beguncem so se storile pogre-

ške, to je res, toda v Wagni jih ni nikdo zatiral in preganjal. Minister slika nato razmere v Wagni ter poudarja, da so v splošnem zadovoljive. V ostalem je treba, da prebivalstvo upošteva razpoloženje beguncem. Tudi jaz, pravi minister, bi se čutil strašno nesrečnega, če bi bil interniran v Galiciji. (Pritrjevanje in razburjenje.)

Po govoru notranjega ministra se oglašala neki obiskovalec galerije z medklici. Predsednik pozivlja reditelje, da naj vrše svoj posel ter prekine sejo.

V zopet odprti seji polemizira posl. Rauch (Poljak) proti Einspinnerju, ki govori o beguncih, ne da bi vedel, kaj je begunska beda.

Grof Lasocki (Poljak) navaja strašne lučaje, kako se je postopalo z begunci, poudarja, koliko beguncem je pomrlo ter razpravlja o razmerah v taboriščih za internirance.

Posl. Titoni (italij. soc. dem.) pravi: Spoštujem nemški narod kot velik narod, akoravno ima zalibog mnogo Einspinnerjev. (Živahno pritrdjevanje.)

Posl. dr. Laginja se kot generalni govornik toplo zavzema za predloge begunskega odseka, ki so bili končno proti glasovom nemških nacionalcev in krščanskih socialistov sprejeti.

Zbornica razpravlja nato o interpelaciji posl. Schürffa in tov. glede dobave ogrskega mesa in špeha. Poslanec Schürff (nemški nacionalist) se pritožuje, da nas je Ogrska pustila glede prehrane zelo na cedilu. Vlada naj energično nastopi.

Minister za prehrano Höfer izjavlja, da se vlada trudi, doseči zvišanje ogrskega kontingenta živine in masti. Ogrska živina stane danes 5 do 6 kron kilogram žive teže, isto velja za prašiče. Da pa se dobi dovolj blaga, je treba preplačevati. Vlada je že opetovano intervenirala. Sedaj snuje ogrska vlada posebno centralo, ki bo prevzela dobavo onega kontingenta živine in masti, ki naj ga dobi Avstrija. Prašičev doma ne moremo mastiti, ker nam manjka krmil, posebno koruze. Krompirja bo 70 milijotov metriških stotov, 17 milijonov stotov je določenih za civilno prebivalstvo, v kolikor ni samo producent. Treba bo sistematičnega dela za enakomerno znižanje cen industrijskih in agrarnih produktov.

Posl. Liebermann se pritožuje, da nemški vojski pošiljajo živila iz Galicije domov v paketih, ki so deklarirani kot muničijski paketi.

Posl. Freibler (nemški nacionalist) grozi, da bo tudi nemško prebivalstvo pričelo razmišljati o koristnosti dualizma, ako bodo Madžari še naprej tako trdosrčni.

Posl. dr. Benkovič je vložil interpelacijo o revizicijah sena in slame na Štajerskem.

Debata je bila nato prekinjena. Konec seje ob 1/47.

Davčni načrt posl. Steinwenderja.

V finančnem odseku je poročal poslanec dr. Steinwender o cesar. naredbi glede uvedbe vojne naklade na direktne davke. Doklade na zemljiški davki naj se zvišajo od 21 3/4% na 24% katastralnega zneska z nadaljnjo vojno doklado 12%. Dohodninski davki naj se ne zvišajo. Akcijskim družbam naj se zviša vojna doklada od 20% na 100%. Samski davki naj se podvojijo, enako naj se za mnogokratno povišanje davka na tanieme. Finančni odsek je sklenil, da se posvetuje o teh predlogih šele, ko bodo dotiskani.

Davek na vino.

Finančni minister je predložil načrt zakona o davku na vino, ki naj bi prinesel za 98 milijonov kron več dohodkov. Davek bi se uredil tako - le: Za hektoliter sadijca in sadnega krota 8 K, za vino, vinski mošt, medicino itd. 32 kron. Vino za domačo porabo ni podvrženo davku.

Vojaški dopusti in oprostitve.

Domobranski minister Czapp je navedel v odgovoru na interpelacijo o perijodnih dopustih in zamenjavih moštva, ki je dolgo služilo na fronti, to - le: Za dopuste moštva so točne določbe, ki jamčijo za hitro menjavo dopustnih turnusov. Ako operativni položaj zahteva, se omeje dopusti ali popolnoma ustavi. Dajejo se dopusti kolikor je mogoče mnogokrat. Na bojni fronti se načelno ne uporabljajo manj sposobni. Zamenjava v smislu vprašanja je nemogoča, ker se rabijo vsi za frontno službo sposobni moštve za tekoče nadomeščanje bojnih čet. Ako bi se hotela izvesti taka zamenjava, bi se moralo vpoklicati v interesu gospodarstva oproščene moštve, kar bi brez dvoma škodovalo skupnemu državnemu interesu. S stalnim pregledovanjem na etapnem prostoru in v zaledju se dodajajo tam še pridejleni, za frontno službo sposobni že tako bojnim črtam in na njihova mesta se postavljajo ali manj sposobni ali po možnosti ženske pomožne moči. Sicer pa se je z dopusti letnika 1865. in 1866. in z odredbo, da se moštvo letnikov 1867. in 1868. brez razlike sposobnosti uporabljajo samo v zaledju, upoštevala želja prebivalstva, da naj se prizanaša starejšim ljudem, v največji meri.

Odpuš letnikov 1865. in 1866.

V odgovoru na drugo interpelacijo o odpuš letnikov 1865. in 1866. je izjavil minister, da dopusti teh vojaških oseb

s strani poveljstev so bili izvršeni kolikor mogoče hitro in se je upošteval termin 30. junija 1917.

Anonimne ovadbe.

Na interpelacijo glede anonimnih ovadb pri vojaških oblastih, je odgovoril domobranski minister: Že leta 1916. so dobili sporazumno z vojnim ministrstvom vsi vojaški uradi navodila za postopanje z anonimnimi ovadbami z nastopno odločbo: Izkušnja uči, da take ovadbe izvirajo iz napačne ali nepopolne informacije, ali pa iz hudobije brez vsake podlage, ali iz maščevanja. Anonimne ovadbe s splošnim obdolževanjem je kratkoma položiti na stran, izmed ostalih se imajo obravnavati samo take, iz katerih se da sklepati na dejansko kršenje zakonov in predpisov.

Vojni vjetniki na Spodnjem Štajerskem.

Poslanci Marckhl in tovariši so včeraj interpelirali ministra za ljudsko prehrano glede življenjskih razmer na Spodnjem Štajerskem ter zahtevali, da se odstranijo vojni vjetniki.

Eksplodizija na Steinfeldu.

Deželnotrabi minister je odgovoril pismeno na interpelacijo glede eksplozije na Steinfeldu dne 17. junija 1917 ter navaja kot vzrok, da se je od sovražnikov vpleneja municija sama užgala. Ubilih je bilo 20 mož straže in nadomestnega bataljona za oddelek metalcev min. 360 vojaških oseb je bilo ranjenih, večji del lahko. Precej velika je bila škoda v okolici. Storilo se je vse, da se kaj podobnega ne ponovi.

Naši begunci.

g Dunaj, 15. oktobra.

Iz dopisov, ki mi prihajajo v ogromnem številu od vseh možnih strani, dobivam čedalje groznejšo sliko o naši begunski bedi. Begunsko vprašanje je treba danes na Slovenskem najprej rešiti vsaj v tem smislu, da bodo naši nesrečni rojaki v redu dobivali to, kar jim tiče in da dobe za ves čas nazaj, kar jim je bilo po krivici pridržano.

Deželni komisiji za odmero vzdrževalnih prispevkov v Gradcu in Celovcu imata na vesti na potoke solza, ki so jih prelili ubogi naši begunci. Cujte njihovo logiko in njihovo tolmačenje zakona.

Na Štajerskem in Koroškem je veliko beguncem, ki so doma dobri posetniki, toda, bežali so iz drage domačije večinoma goloroki; danes so v tujni rezevi.

Ako se torej taki begunci oglase za vzdrževalni prispevek (po očetu, ki je vpoklican), pa dobe tako - le rešitev: Vaša prošnja je v smislu zakona z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237 odklonjena, ker preživljenje ni ogroženo vsled vpoklica, ampak vsled - bega (weil ihr sowie Ihrer Familie Unterhalt nicht durch die Einkünfte, sondern durch die Flucht gefährdet erscheint).

Ker bi torej taki begunci doma ne bili potrebni vojaške podpore za preživljenje, zato jim je ne priznajo niti v begunstvu, kjer trpe največje pomanjkanje.

Takega ravnanja z našimi begunci ni mogoče mirno prenašati. Begunci od raznih strani nujno prosijo Jugoslovanski klub, naj se odločno postavi proti takemu ravnanju! — Pred seboj imam rešitev graške komisije, ki izreka na koncu, da v smislu § 9 istega zakona ni dopustna nikaka pritožba! — Eden naših goriških beguncem pa je podal pritožbo na upravno sodišče, a že 5 mesecev nima nikake rešitve. Na sploh je v Gradcu napram slovenskim beguncem vsak razlog dober, da podpora odrečejo. — Naša dekleta so sploh izključena od podpore. Ako se oglase za podporo, jih gonijo v službo in jim ne dajo podpore; ako je katera v službi, jim zopet ne dajo podpore, ker so v službi. — Referent dr. Ploner je nedavno odpodil dve Slovenki tako - le: 1. Vi služite — zato ne potrebujete podpore; ako bi nič ne zaslužila, pa bi podpora dobila. — 2. Kaj, tako zdravo dekle ne gre služiti? Nič ne dobite! — Tako ravnanje v Gradcu je — sistem. Predloženi so na merodajnem mestu štirje slučajji! Begunka Julijana Z. iz Trsta v Cirkovcih ni nikoli dobivala predpisane množine moke. Z otrokom je trpela pogosto glad. — Ob žetvi je dobila dovoljenje, da je pobirala za žanjicami raztreseno — klasje. Pridna je bila in dobila je tako 15 kg moke. Ali orožništvo je to moko zaplenilo in ženko ovadilo celo sodišču. V Ptuj je bila oproščena, obsojena na v Mariboru radi prestopka po § 32 št. 2 navedbe z dne 25. maja 1917, št. 235 na 24 ur zapora in trdo ležišče, češ, da je neopravičeno

dala mlet v korist države zaseženo žito. V nekem drugem kraju na Štajerskem se je pripetil tale slučaj:

Begunci dobivajo karte za mast, a masti niso mogli dobiti. Pritožili so se in zahtevali, naj glavarstvo ukaže prodajalki, ki zbira mast od kmetov, da jim prodaja določeno množino. Glavarstvo je zato prodajalki izrecno prepovedalo, oddati mast beguncem, češ, da se mast zbira za druge kraje. Za to so pričel. Stvar pride v razgovor na primernem mestu.

Naši begunci so skoro vsi plačali voznino za rešeno blago. Begunci so zakon določili, da za prevoz ni treba nič plačati, a pri tem ne dela nikakega razloka v množini ali velikosti takih tovarnin. — V znani zadevi Marije Vidmar iz Rihemberga sem izval pravilno rešitev, ki mi je došla potem c. kr. nižjeavstrijskega namestništva, namreč: popolnoma revnim beguncem prevažajo železnice brezplačno do 100 kg in za celo rodbino največ 500 kg blaga. Več torej nikdo ne sme rešiti nego 100 kg! Ako več reši, mora sam plačati.

Otok Oesel popolnoma osvojen.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. oktobra. (Kor. urad.) Vzhodno in albansko bojišče. Z naše strani ničesar poročati. Italijansko bojišče. Na banjski visoki planoti so se ponesrečili italijanski posamni sunki. Na gori Sv. Gabrijele smo v boju z ročnimi granatami preprečili prodiranje sovražnih oddelkov. — Šef generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 16. oktobra. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Rupprehta Bavarskega. Včerajšnje boje delovanje artiljerij na Flandrskem je bilo enako delovanju v prejšnjih dnevih. Večjih infanterijskih bojev ni bilo. Na več točkah, tudi v Artoisu, smo zavrnili angleške izvidne sunke. — Skupina nemškega prestolonaslednika. Zopet je bil čez dan artiljerijski boj severo - vzhodno od Soissons živahen. Tudi zapadno od Craonna se je stopnjeval pri dveh novih brezuspešnih napadih Francozov proti jarkom, ki smo jih bili nedavno severno od mlina pri Vauceru zavzeli. Več izvidnih bojev je poteklo za nas ugodno. Zapadno od reke Suipees so saksonski grenadirji, zapadno od Mose pa bavarske napadalne čete dvignile večje število vjetih in strojnih pušk iz francoskih postojank. Streljanje na severni fronti pred Verdunom je bilo živahnije, kakor zadnji čas.

Vzhodno bojišče. Pod poveljništvom generala pehote Kathna na Oeslu se boreče čete so se včeraj popolnoma polastile otoka. Na polotoku Svorbe, ki molji proti jugu, so se tam odrezane ruske čete še trdovratno upirale. Težke baterije ob obali so morale vsled ognja naših ladij molkniti. Proti vzhodni obali smo sovražnika tako trdo pritiskali, da so se mogli samo deli rešiti preko nasipa na Moon. V bojih za mostišče Orissar na vzhodnem koncu Oesla so s severa sem uspešno sodelovale naše pomorske bojne sile. Do sedaj smo našli nad 2400 vjetih. Razpršeni bodo to število še povečali. Do sedaj smo vplenili 30 topov, 21 strojnih pušk, nekaj letal in mnogo vozil. Delo so izvršile naše izkrcane čete, ki so pod izbornim sodelovanjem pod poveljništvom viceadmirala Schmiedta stojičih delov brodovja končale bistveni del svoje naloge v štirih dneh. V Riškem zalivu mo zasledili otoka Runö in Abro. Na fronti na kopnem na vzhodu nikakih posebnih dogodkov.

Makedonsko bojišče. V dolini Strume so prepustili Bolgari Anglezem nekaj krajev. — v. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

13. oktobra. Makedonska fronta. Več ognjenih vrincev v loku Črne, nekaj živahnih artiljerijskih delovanj v dolini Strume. Južno od mesta Dojran in ob izlivu Strume smo pregnali s svojim ognjem močne patrulje, ki so prodrale proti našim pozicijam. — Fronta v Dobruži. Pri Tulči in vzhodno od Galaca slabotni artiljerijski ogenj. Močna izvidna skupina, ki se je poskusila s podporo artiljerije približati desnemu bregu Donave, severno od vasi Samovo, je bila z našim ognjem odbita.

Berolin, 15. oktobra. (Kor. urad.)

Wolffov urad poroča še tole zlasti z ozirom na pomorske bojne sile: Da se izkrca del armade na Oeslu do dne 12. oktobra pod poveljništvom podadmirala Erharda Schmiedta ladje obstreljevale ruske utrbe v zalivu Tagga in v Sölusundu ter jih hitro premagale. Obenem so torpedne flotilje in motorni čolni iznenadno vrgle čete na otok. Kmalu so dosepele večje čete na transportnih parnikih, ki so v kratkem izgradile utrbo, podobno mostišču. V podporo izkrcanja v zalivu Tagga so drugi deli brodovja obstreljevali utrbe na Zerelu in pri Kilkondu. Ob 7. zjutraj so bile pri Pomerortu izkrcane prve čete. Ko so padle obrežne baterije Hundsört in Ninnast so ladijski topovi premagali tudi obrežne baterije na rtu Taffri na otoku Dagö ter so si ladje izsilile prehod skozi Sölusund med Dagjem in Oeslom. Deli nemškega brodovja so prodri v voče pri Kasan Vjeku ter pogrnili ruske rušilce proti Monnsundu. Da se je hitro uvel od uspeh je posebna zasluga skupin izkalcev in rušilcev min poleg podmornskih čolnov in letalcev. Njim so je zahvali,

liti, da se je v kratkem času napravila pot skozi rusko minko polje. Dne 14. oktobra se je razvil v Kasan Vjeku zopet za nas uspešen boj, v katerem smo ruske ladje zopet potisnili nazaj. V tem boju smo vzeli veliki ruski torpedni rušilec „Grom“ ter vjeli 8 mož posade. — Šef adm. št.

Nemška podzvetja na otoku Oesel so po večini končana, treba je le še zasedeti otoka Moon in Dagö, da obvlada Nemci Moonsund.

Severovzhodno od Toporovca in v odseku pri Tarnopolu je bil artiljerijski dvoboj živahen. Večje delovanje letalcev.

Italijansko bojišče. Iz vojnoporočevalskega stana 16. oktobra: Na severnem delu banjskega masiva so izvršili Italijani posamezne sunke, katere so vse zavrnile naše straže. Tudi na hribu Sv. Gabrijele je poskusil sovražnik znova, da bi se priboril do naših pozicij, bil pa je vedno krvavo odbit v boju z ročnimi granatami. Iz vojaškega razmotrivanja 16. oktobra: Italijani so zopet začeli suvati na naše pozicije na banjski visoki planoti; tako nadaljujejo trdovratno svoje poskuse, da bi dosegli čepovsko dolino. Na južnem Tirolskem in Koroskem zbirajo Italijani velike množine čet v napadalne svrhe, v glavnem, da bi odstranili iz svojega mesa trn asijsko - arsijski; razpolagajo s številnimi angleškimi baterijami. Na mnogih krajih italijanske fronte je nastopilo zimsko vreme. Sneg leži po višinah in pobočjih. Po dolinah je južno vreme, po vrhovih divja snežni vihar. Mraza je na južnem Tirolskem mestoma 18 stopinj pod ničlo.

Ententa ofenziva na soški fronti? Korespondenčni urad poroča: Ze nekaj časa sovražni listi temno napovedujejo bližnje skupne napore ententnih armad na italijanski fronti. Kar se ni posrečilo na vzhodni fronti in tudi ne v Flandriji in Makedoniji, to se ima poskusiti sedaj ob Soči in na tirolski fronti. Ententa je zopet bogatejša za eno nado, ki naj bi spodbudila omarčeno ljudstvo tega roparskega združenja, k novi zimski vojni. Ententno časopisje zagotavlja vsak dan, da drdajo na jug številni vlaki, da pridejo na pomoč demoralizirani Cadornovi armadi. Odveč bi bilo naglašati, da tudi podjetje zagrožene vrste, ako je hočejo res poskusiti, zadene na pripravljeno monarhijo. Stokrat se napovedano uresničenje enotne fronte nas ne straši, in ako ententa misli, da dobi na naši jugozapadni fronti kako slabo točko, bo doživela istotako krvavo razočaranje kakor na vseh drugih frontah.

Berolinski „Tageblatt“ poroča iz vojnoporočevalskega stana: Znatna ojačanja entente so odšla na alpsko fronto. Odposlana je tudi angleška artiljerija in angleški vozovi za etapno službo. Ameriške čete, ki stoje pod Rooseveltovim poveljstvom, se še ne udeležujejo velikega boja.

Padel je v značnih bojih italijanski letalec Olivari, katerega italijanski listi slavijo za najboljšega med italijanskimi bojnimi letalci.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

15. oktobra. Na trentinski in karinski fronti znatno delovanje in uspešna podjetja naših izvidnih patrulj. Poskusi sovražnih oddelkov, prodirati proti Dossu Alto v Lagarinski dolini, v Assi in na hribu Granudi v Beli, so ostali brezuspešni. Na fronti julijskih Alp živahne krajevne infanterijske akcije. Na južnih pobočjih Rombo na smo s posrečenim nenadnim napadom vjeli nekaj mož. Med Kostanjevico in Selom nam je dal vpad naših drznih vojakov v neko sovražnikovo jamo tudi nekaj vjetnikov. V breštovski dolini so bile pograne v beg močne sovražne patrulje, ki so se bližale našim črtam, krite z močnim artiljerijskim ognjem. Pri Lokavcu je bil z artiljerijo pripravljen napad zapadno Flondarja do morja gladko zavrnjen. Sovražnik je pustil v naših rokah nekaj vjetnikov.

16. oktobra. Na trentinski fronti zmerno bojno delovanje. Severno Lenzuma ob jezeru Ledro so bile v boju s sprednjimi stražami sovražne patrulje pograne v beg. Na karniški in julijski fronti med Paralbo in Rombo nom navadne artiljerijske akcije. Močni ognjeni boji na banjski visoki planoti na prve vrste in zaledje. Na Krasu običajni uničevalni in motilni ogenj.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

14. oktobra zvečer. Razen navadnega obojestranskega delovanja artiljerije se čez dan na bojni fronti ni pripetilo nič omembe vrednega. Mokro, viharno vreme traja. Število včeraj od nas vjetih znaša po dosežanih poročilih 741 mož, med njimi 41 častnikov.

14. oktobra zvečer. Danes popoldne so izvršile naše čete uspešen sunek v sovražne strelske jarkove jugovzhodno od Monchyja le Preux ter vjele nekaj mož. Na bojni fronti je bila čez dan artiljerijska zelo delavna. Infanterijskih bojev ni bilo. Skupno število dne 12. m. vjetih znaša sedaj 945 mož, med njimi 41 častnikov.

FRANČOSKO URADNO POROČILO.

13. oktobra zvečer. Delovanje artiljerij v okolici Craonna in Laffauxa, v Champagni, na desnem bregu Mose, v okolici Samogneuxa, ob višini 344 in v gozdu Chaume. Nikakega infanterijskega delovanja.

12. oktobra. Precej živahen artiljerijski boj v loku Črne, manj živahen na ostalih delih fronte.

POMORSKA BITKA V SÖLUSUNDU.

(Rusko uradno poročilo.)

Petrograd, 16. oktobra. (Kor. urad.) Admiralški štab poroča: Dne 14. oktobra ob 4. popoldne je nekakšna velika bojna ladja obstreljevala naš oddelok, obstoječ iz štirih torpedovk in dveh topničark, ki je križaril v Sölusundu. Naša torpedovka „Grom“ je bila močno poškodovana. Neposredno nato je vdrlo 12 nemških torpedovk nove konstrukcije, spremljanih od druge torpedovke, v Sölusund. Naši stražni oddelki so sprejeli boji. Torpedovka „Grom“ in topničarka „Neord“ sta se potopili. Naša oklopna topničarka „Hrabrij“ je potopila neko sovražno torpedovko. Kmalu nato so prišle na pomoč druge torpedovke in sovražne ladje so odplule nazaj. Naše izgube na drugih ladjah so brezpomembne. Glasom izpovedi navzočih sta se dve sovražni torpedovki potopili, dve drugi sta reno poškodovani. Na otoku Oesel se sovražnik ne prestano ojačuje. Vzemirjiva vesti prihajajo o stanju naših baterij pri Zerelu, ki zapirajo dohod v Riški zaliv.

Razne vojne vesti.

PRESTOLNI GOVOR BOLGARSKEGA CARJA.

Sofija, 15. oktobra. Sobotanje se je sestalo danes na izredno zasedanje. Ministrski predsednik Radoslavov je otvoril zasedanje s prebranjem carskega prestolnega govora, ki se najprej spominja preminule carice ter omenja nato v daljših izjavahjnih obisk nemškega cesarja Viljama II., ki da je dokaz nerazdružnosti zveze. Prestolni govor omenja nadalje mirovno inicijativo papeža Benedikta XV. ter zavrača krivdo na neuspehu teh namenov na entento, ki to mirovno akcijo odklanja. Končno naglašja, da bo vlada predložila zakonske načrte o izboljšanju materialnega položaja uradnikov, o najetju vojnih posojil, o obdačenju vojnih dohodkov in o ustanovitvi medicinske fakultete na vseučilišču.

NOVA IZJAVA NEMŠKE VLADE GLEDE ALZACIJE IN LOTARINSKE.

Berolin, 14. oktobra. Na vprašanje Wolffovega urada je izjavil državni podtajnik von dem Busche: Trditve francoskega ministra Ribota z dne 12. t. m., da je dala nemška vlada francoski vladi razumeti, da lahko prične s posredovanjem nekega politika pogajanja o povrnitvi Alzacije in Lotarinške, je brez vsake podlage. Cesarstva vlada ni pustila nikjer, kjerkoli se je nudila prilika sondirati mirovne možnosti, dvoma, da nemška tla ne morejo tvoriti nikdar predmet pogajanj s kako tujo državo.

Amerika v vojni.

Washington, 15. oktobra. Vojni trgovski urad dobi kontrolno o uvozu in izvozu in nad sovražnimi družbami, razen zavarovalnih družb, ki stoje pod nadzorstvom zakladnega urada. Za cenzuro se ustanovi poseben urad. Zakladni urad urejuje inozemski kurs ter nadzira izvoz zlata in srebra ter denarne pošiljave.

Washington, 15. oktobra. Predsednik Wilson je proglasil 24. oktobra za dan svobode, da naj se zbere ta dan prebivalci mest in vasi ter se obvežejo med seboj in napram vladi, da bodo po močeh podpirali posojilo svobode. Predsednikova proklamacija pravi med drugim: Skrbite, da bo uspeh slavljen in da bo velika zemlja našega sovražnika odmevala naše volje spraviti skupaj one vsote, ki morajo dovesti vojno do zmagovitega konca.

Ameriške ladje.

Amsterdam, 15. oktobra. (Kor. urad.) „Times“ poroča iz New Yorka, da se postavijo vse ameriške ladje z 2500 tonami in več, skupaj 468 ladij z 2.878.000 tonami pod kontrolno vlade. Porabili bodo ladje po njih velikosti kot trgovske ali transportne parnike. Najbrže se bo znižala tovarnina. Najbrže bodo prišle potem na vrsto ladje s 1500 do 2000 ton in bodo pozneje izdane še strožje navedbe. V Washingtonu se zatruje, da bo vlada prevzela za čas vojne tudi železnice.

Nemške ladje v Braziliji.

London, 13. oktobra. Brazilska vlada je sklenila porabiti del interniranih nemških parnikov za vožnje med Zedinjenimi državami in Evropo, ostale ladje pa za vožnje med Brazilijo in Evropo ali za druge vožnje, kakor bi to zavezniki potrebovali. Vse ladje se bodo vozile pod brazilsko zastavo.

Kerenski zbolel.

Petrograd, 15. oktobra. (Kor. urad.) Agencija. Ministrski predsednik Kerenski je zbolel za influenco ter leži v glavnem stanu.

Rusko zlato.

Stockholm, 15. oktobra. Finski listi poročajo, da je nameravala ruska provizorična vlada poslati 6 milijonov rubljev v zlato na Anglesko. Sovjet je to zlato na finski meji zaplenil, češ, da vlada nima pravice pošiljati zlata v inozemstvo.

Politične vesti.

— Izza kulis vsenemške stranke. Konec naše včerajšnje notice o vsenemških denarnih operacijah nam je cenzor konfisciral. Zakaj, ne vemo. Ali so gotove vrste inserati tudi že pod zaščito cenzure? Ko bi cenzor čital „Arbeiter Zeitung“, bi se bil lahko prepiral, da so na Dunaju drugega mnenja. „A. Z.“ je namreč pred par dnevi v posebnem dopisu iz Budimpešte opozorila na vsenemško propagando potom inseratov v madžarskih listih. Kar se je smelo na Dunaju povedati — se v Ljubljani ne sme?

— V znamenju enakopravnosti so se izvršila nedavno imenovanja v državni železniški svet. Minister Banhans je poklical v to važno korporacijo, ki sicer že ves čas vojne ni zasedala, 12 novih članov in 12 namestnikov. Med njimi so vsi Nemci razen 2 Poljaki. Niti enega Jugoslovana, niti enega Čeha! Ko je te dni neki jugoslovanski politik očital ministrskemu predsedniku, da njegova vlada napram Jugoslovonom ni nič boljša, kakor Clamova ali Stüghkova, je vitez Seidler odgovoril: In objektiv Hindsight haben Sie ja recht. Tako je!

— Kregani nemški poslanci. Nemški Volksrat za sudske dežele je poslal posl. Pachterju, kot načelniku združenih nemških sudske poslancev sledeči telegram: Za odobritev provizornega proračuna so dobili poljski poslanci od vlade velike politične in gospodarske koncesije. Prosimo Vas, da nam sporočite, kaj je dala vlada nemškimi poslancem za isto pomoč. Prepričani smo, da Nemcem že ne prišoja več naloge se nadalje žrtvovati za državo, ne da bi se približali uresničanju svojih življenjskih zahtev. — K temu bi bilo pomembno le sledeče: V vladi se nahajajo po veliki večini sami Nemci, vsa državna uprava je nemška, vsa vodilna uradniška mesta so zasedena z Nemci, kjerkoli je kakšna nemška manjšina, je ves državni aparat na razpolago — skratka, nemški sistem je gospod povsodi. Za to, da nemški poslanci podpirajo svojo vlado, svoj sistem, naj dobe po želji nemškega Volksrata se posebno nagrado! — O nemških četah v Galiciji. V zadnji seji poslanske zbornice so stavili

poslanci Gall, dr. Glombinski in tovariši interpelacijo, ki pravi med drugim: V delu vzhodne Galicije, ki smo ga od konca julija t. l. zopet zavzeli, zlasti v okraju Tarnopol in okolici so se nemške čete brez sporazuma s političnimi okrajnimi oblastmi deloma polastili državnih suverenih pravic, ne da bi bilo videti za to vojaške potrebe. Tako so nemški krajevni poveljniki v številnih občinah prepovedali svobodno potovanje prebivalcev, izvoz živil in drugega blaga, uvedli potne liste, določili kazni, izvrševali revizije po lastnem sistemu (eno tretjino žetve) brez vsake odškodnine ter proglasili mobilno imetje prebivalstva za vojni plen. Sicer dobe prebivalci tarnopolskega okrožja od avstrijskih političnih oblasti in orožništva vsako mogočo pomoč, v večini slučajev pa so napram resnično premočni sili nemških poveljnikov brez moči, kar je brezdvomno razvidno iz njihovih poročil višjim oblastim.

— Dr. Kramar v Pragi. Dr. Kramar je došel v Prago, kjer ga je pričakovala tisočglava množica. Predsednik mladotškega akcijskega odbora ga je pozdravil, nakar mu je dr. Kramar odgovoril. Ko je dr. Kramar sedel v voz, mu je množica izpregla konje ter ga odpehjala v njegovo vilo. Po vsej poti mu je ljudstvo prirejalo ovacije. Zvečer je prišlo do manjših manifestacij, pri katerih so bili trije mladi ljudje aretirani. V večerajšnji glavni skupščini akcijske družbe „Narodnih Listov“ je odstopil upravni odbor ter so bili izvoljeni v upravni odbor dr. Kramar, dr. Rašin in drugi.

— Boj Čehov za njihovo čast. Poslanec dr. Tobolka začne izdajati v nekaj dneh obsežno zbirko pod naslovom: „Prameni současných dějin českých“. Prvi del zbirke v šestih obširnih zvezkih slika proces poslanca dr. Kramarja, dr. Rašina in urednika V. Červinke. Prvi zvezek poda v češkem prevodu popolno obtožnico; drugi zvezek celo obravnavo od 6. decembra 1915 do 3. julija 1916; enako na podlagi točnih zaznamkov, pisanih v garnizonski jetnišnici od Červinke in po stenografskih zapisih; tretji zvezek in četrti prinese obširne zagovore dr. Kramarja in dr. Rašina; peti zvezek zagovor branitelja dr. Ed. Koernerja. Iz vseh teh spisov bo jasno, zakaj so si obsojenci pridržali pravico do revizije celega procesa. Šesti zvezek je namenjen razsodi prve in prizivne stopnje. Ko bo dokončana ta zbirka, bodo enako nadaljevali z vsemi procesi tekom te vojne. — Tako zbirajo Čehi material o vsem svojem trpljenju za svoje prepričanje, za bodočnost svoje domovine, za svojo narodno čast. — In mi Slovenci. Hrvatje in Srbi? Kje je material o vseh žalostnih poglavjih našega vojnega trpljenja? Ali naj mine ta velika doba in potem vse lepo pozabimo? Ne in ne! Zato napišite vsi vi, ki ste trpeli, svoje spomine: kronologično, točno, podprto po močnosti z dokazi.

— Proti združenju Slovkov s Čehi, čemur se pravi v madžarskem političnem žargonu »odtrganje Slovaške od Ogrske«, prirejal sedaj Madžari »plebiscite«. Na županjskih zborih v slovaških komitatih se namreč sprejemajo resolucije, ki protestirajo proti češkim aspiracijam na sveto ogrsko zemljo. Te resolucije so seveda namenjene predvsem za inozemstvo. Češki listi poudarjajo, da gre tu za velik švindal. Županjski zbori v slovaških komitatih so namreč s pomočjo znane madžarske volilne umetnosti sestavljeni tako, da v njih slovaški element sploh ne pride do besede. Tako šteje n. pr. županij. zbor slovaškega komitata Lipotva 160 članov, 80 je izvoljenih, 80 pa je virilistov. Med virilisti je 42 Židov, 21 (seveda madžarskih) uradnikov, 6 reprezentantov od vlade odvisnih organizacij in le 11 Slovkov. Med izvoljenimi člani pa je 46 madžarskih uradnikov, 19 raznih madžarskih, 3 Židi in le 12 Slovkov! Povrh ima glasovalno pravico 12 višjih županjskih uradnikov, tako da je razmerje med Slovaki in njihovimi narodnimi nasprotniki 23 : 149! Potem je seveda lahko sprejemati resolucije proti združenju Poljakov s Čehi.

— Občinske nadomestne volitve v Zagrebu se vršijo ob živahni udeležbi. Frankovci podlegajo popolnoma. V prvem razredu je bila v ponedeljek izvoljena z veliko večino narodna lista, včeraj so v II. razredu zmagali narodni kandidati s 643 proti 296 frankovskim glasovom.

— Ogrska zbornica. Ogrska vlada je predložila zbornici štirimesečni proračunski provizorji.

— Kriza v ogrski vladi. V ogrski vladi je izbruhnila mučna kriza. Minister Vaszonij je prevzel svoječasno referat za volilno reformo pod pogojem, da bo po dokončanem delu definitivno imenovan za justičnega ministra. Dosedanji justični minister Grecsak pa naj bi postal predsednik najvišjega sodnega dvora. Elaborat volilne reforme je gotov — toda Vaszonij ne more postati justični minister, ker Grecsak ne demisionira. Konservativni krogi so povrh dvignili prav veliko gonjo proti temu, da bi Žid Vaszonij trajno ostal v kabinetu. Vaszonij zopet vztraja na tem, da mora postati justični minister. V veliki zadregi je bil Wekerle te dni na Dunaju v avdienci, da izprosi odločitev cesarja. Pravijo, da bo Vaszonij zmagal. V kritični situaciji se nahaja tudi minister Bathany. Napravili so zanj poseben resort »za socialno skrbstvo«, toda sedaj mu ne izročijo nobenega de-

lokroga. Grof Bathany grozi z demisijo. O osebnih aferah ministrov Mezőssya in Ugrona smo že poročali. Včeraj se je zopet sestal ogrski državni zbor in položaj se bo pač kmalu razbistril.

— Cirilica se zopet pojavlja. Kakor znano, so oblasti v monarhiji med vojni popolnoma zatrla cirilico. Sedaj je priredilo sarajevsko soc. dem. glasilo »Glas Slobode« med svojimi abonenti anketo, ali naj uvede zopet tudi cirilico. Večina se je izrekla za. »Glas Slobode« bo torej od prihodnjega tedna tiskal v latinici in cirilici.

— Razširjenje angleške volilne pravice. Načrt novega angleškega volilnega zakona določa na vsakih 70.000 prebivalcev enega poslanca. Poslanska zbornica bi potem štela 521 poslancev namesto dosedanjih 490. Irski zastopniki bi bili izločeni, če pride do Home rule.

— Profesor Masaryk v Petrogradu. Iz Petrograda poročajo: Tu se že dalj časa mudi profesor Masaryk, ki konfirira z voditelji vsepoljske stranke, zlasti s profesorjem Grabskim o skupnem postopanju Poljakov in Čehov.

— Urugvaj in Nemčija. Švicarska vlada je prevzela zastopstvo nemških interesov v Urugvaju.

Vesti iz primorskih dežel.

Begunska obleka. Begunci, ki želijo zase ali za svoje obleke, naj se zgledajo pri mestnem magistratu v dvorani v spodaj označenem redu in sicer le oni, ki so v razvidnostnih listih vpisani na prvem mestu (družinski glavarji, oziroma pri samcih, oni sami). V soboto dne 20. oktobra pridejo na vrsto stranke z začetnimi črkami A—D, v ponedeljek, dne 22. oktobra stranke z začetnimi črkami E—K; v torek, dne 23. oktobra, stranke z začetnimi črkami L—N; v sredo dne 24. oktobra stranke z začetnimi črkami O—S; v četrtek dne 25. oktobra stranke z začetnimi črkami S—Z in v petek dne 26. oktobra zamudniki. Uradne ure so vsak dan od 8. do 1. Vsak družinski glavar mora priti osebno ter prineti s seboj istovetnostne razkaznice vseh družinskih članov in, ker so te obleke namenjene le najpotrebnejšim beguncem, tudi še potrdilo hišnega posestnika, da imajo osebe, ki pridejo vpostav, le po eno zgornjo in spodnjo obleko. Sedaj dobijo oblačilo le one stranke, ki so prišle v Ljubljano že pred 1. avgustom in prošile za begunsko podporo že pred 1. oktobrom t. l. Ostali pridejo na vrsto pozneje. — Čevljev za begunce sedaj še ni v zalogi.

Beguncem z juga! Pomožni odbor za begunce z juga, oziroma njegov pooblaščenec Karel Zirkounig v Welsu na Gor. Avstrijskem, Avgust Göllerichstr. 3/I., nam sporoča: Begunci se naprošajo, da naj se v svrhu nabave za brezplačno železniško vožnjo in pristojbin prosto odpravo svojih stvari (kot tovarno blago) potrebnih izkazil pravčasno, to se pravi, pred nastopom potovanja v domovino ali preselitve, obračajo na pomožni odbor za begunce z juga v Welsu (Gor. - Avstrijsko), Avgust Göllerichstrasse št. 3/I. Predno ne dode popolnih in posvem pravih izkazil, naj se begunci sploh ne odpravijo na pot. Naknadne reklamacije za povračilo izdanih zneskov za potovanje in prevoz stvari ostajajo kljub velikemu delu, ki ga povzročajo, večkrat brez uspeha. Begunci imajo poleg brezplačne vožnje in brezplačne odprave svojih stvari kot tovarnega blaga tudi pravico do brezplačne odprave potne prtljage, oziroma jo smejo vzeti s seboj, in sicer do 25 kg za vsako odraslo osebo in do 12 kg za vsakega otroka pod 10. leti. Begunci, ki so popolnoma brez sredstev, imajo pravico do brezplačne železniške vožnje in odprave svojih stvari, pa naj se vračajo domov s posebnim ri, pa naj se vračajo domov v splošno dovoljena ozemlja, ali če se vračajo domov s posebnim oblast, dovolj, v kraje, ki niso splošno dovoljeni za vrnitev, ali če se sploh po oblastven, ukazu (dovoljenju, privolenju) preseljujejo kamorkoli. Priporočila (potrdila) za prosto vožnjo — in sicer posebej za vsako v poštevi prihajajočo železniško upravo — ter priporočila za odpravo begunskih stvari so dolžne izdajati politične oblasti prvega reda (c. kr. okrajna glavarstva, mestni magistrati) in c. kr. barake ne uprave.

Begunci iz občine Bate se pozivljajo, naj takoj naznanijo natančen naslov svojega sedanjega bivališča podpisnemu. Takoj za tem naj vsak sestavi natančen in vester popis vsega premakljivega blaga, ki ga je ob begu pustil na svojem domu. Inventar mora biti podpisan od gospodarja, oziroma gospodinjice in dveh prič. Izvirnik naj vsak obdrži za lastno rabo, natančen prepis naj pa pošlje na naslov: Žubna 3, pošta št. Vid pri Zatični, Dolenjsko. Alfred Winkler, občinski tajnik.

Umrl je v umobolnici v Kromerizu Alojzij Košuta iz Sv. Križa.

Kdo vé kaj? Preč. g. Ivan Franke, Internato civile di guerra, Nule, provinca Sassari, Sardegna, Italia, želi izvedeti naslov leta 1872. rojenega Stefana Staniča iz vasi Kamenca št. 105, občina Anhofo pri Kanalu, glavarstvo Goriča, ki je odšel k vojakom dne 23. maja 1915. Njegova žena in družina, ki se nahajajo kot »profughi« v Diđno Marina, provinca Porto Maurizio, so vsi ža-

lostni in obupani, ker ne vedo že eno leto več za njega. Lani je imel Stanič ta - le naslov: Stefan Stanič, k. k. Eskortman, Kirchenbach bei Studencen Steiermark. Ako kdo ve kaj, naj sporoči nam, ali naravnost g. Franketu, oziroma se naznanja Staniču naslov g. vikarja Franketa, do katerega naj se obrne radi svoje družine.

Poziv. Lucija Golob, doma iz Solkana hiš. št. 161, se pozivlja, da naznani sedanji svoj naslov uradniku Južne železnice gosp. Josipu Gutmaherju v Zagorju pri Ljubljani, ker se nahaja na ondotni postaji zabož z jestvinami in obleko na ime Lucija Golob. Ako lastnica tega zaboža ne naznani naslova, tedaj se bo moral zabož vsled naraščajočih stroškov prodati.

Izgubljeni dokumenti. Josip Bucik, doma iz Banjške št. 82, Sv. Duh pri Cepovani, je izgubil pri evakuaciji vrečo z vsemi dokumenti, med njimi tudi listino petega vojnega posojila za 4000 kron. Pošten najditelj se naproša, da jih vrne lastniku na sledeči naslov: Jožef Bucik, Raka, za cerkvijo.

Dnevne vesti.

— Pri pogrebu dr. Kreka je bilo zastopano tudi akad. tehn. društvo »Triglav« v Gradcu.

— **Ljudskošolske vesti.** Učiteljska kandidatinja Marija Janežič je namočena za provizorično učiteljico v Sostrem, Ivana Prosenec za suplentinjo v Smartnem, Gabrijela Balanč za provizorično učiteljico v Ložicah, Ida Slokar za suplentinjo v Budanjah, Albina Možina v Semiču, Josipina Weber za provizorično učiteljico v Poljanah, Angela Črnolagar v Žabnici, Rudolfini Rasteiger na osemrazredni slovenski dekliški šoli v Ljubljani, Josipina Žumer na osemrazredni privatni dekliški šoli v Ljubljani.

— **Izredni občni zbor »Tiskovne zadruge« v Ljubljani** se vrši v četrtek, dne 25. oktobra ob 8. zvečer v restavraciji pri Mraku na Rimske cesti. Na dnevnem redu je sprememba zadružnih pravil (pomnožitev odbora) ter slučajnosti. Zadružniki vabi k obilni udeležbi načelstvo.

— **Včerašnje detonacije**, radi katerih je bilo mnogo spraševanja po mestu, so prihajale s Posavja, kjer so se vršila neka razstreljevanja.

— **VIII. c. kr. avstrijska razredna loterija.** Zrebanje 5. razreda traja od 10. oktobra do 7. novembra t. l. Srečke za ta razred priporoča poslovničar c. kr. avstrijske razredne loterije Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Gorici (sedaj v Ljubljani). Cena srečk: $\frac{1}{4}$ K 200, $\frac{1}{2}$ K 100, $\frac{1}{4}$ K 50, $\frac{1}{8}$ K 25.

— **Operna pevka profesorica Jermita Litz - Gerbičeva** prične s privatnim podukom v solopetju, klavirju in deklamaciji dne 15. oktobra. Tozadevna pojavnost vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne v Čevljiški ulici št. 1 nadstropje II.

— **Pritožbe zoper vojne davjate.** Oporarja se, da se take pritožbe (§ 33 vojnodajatenega zakona) vlagajo lahko že sedaj, ne pa samo tokom 6 mesecev po končani vojski. Pritožne komisije bodo o vloženih pritožbah tudi sproti odločale, kakor hitro so vse pritožbe o podatkih pritožbe izvršene. Če je bila vojna davjate izvedena pod uradnim vodstvom glavarstva ali magistrata in se je predmet davjate tedaj cenil in se je cenitev vpisala v zapisnik, sploh ne bo treba dosti poizvedovati, marveč stranka stori najboljše, če svoji pritožbi priloži cenilni zapisnik, katerega ji je oblast v prepisu pač morala dati na razpolago, ako je količnik vestno in oziraje se na prizadeti interes postopala. V mestu Ljubljani ima vsaka stranka, če je magistrat tedaj, ko se je vojna davjate izvršila, bil o tem obveščen in je interveniral, tak zapisnik v rokah. Pritožbe se pa sme vlagati izključno le na predpisani tiskovini, katero se brezplačno dobi pri glavarstvu in v Ljubljani pri magistratu (pisarna mag. ravateljca). Predmet pritožbe mora biti seveda le zahteva po višji odškodnini, nego je bila stranki prvotno prisojena.

— **Varstvo najemnikov.** Vsled ministrske naredbe z dne 12. t. m. se raztegnejo določbe naredbe z dne 26. januarja t. l. glede varstva najemnikov tudi na Kranj, Jesenico in Savo.

Tatvine. Milinarju Franu Ambrožiču v Smartnem je izginila vreča s 30 kg moke. — Iz župnišča pri Fari, občina Britof, je neznan tat odnesel 60 jajec, svinjske masti, gnjati in drugih živil v vrednosti 188 K. — Trgovcu A. Lovrenčiču na Gorenjem polju je izginilo in kleti 30 kg salamov, 20 kg masti in masla, 50 litrov žganja, 180 kg krompirja in hektu vina, vrednosti nad 2000 kron. — V Doleh nad Idrijo so ukradli neznan tatovi iz hleva okoli 400 K vrednega prašiča. — Antonu Dobravcu v Jesenjem pri Litiji so odpegljali tatovi prašiča, vrednega 400 K. — Neznan tat se je priklatil v stanovanje Josipa Černeta v Podgradu pri Devic Mariji in polju in ukradel 180 K denarja. — Te dni sta izginili izpred dveh prodajal v Ljubljani dve kolesi.

Požar. V Repnjah je napravil požar Jožefi Kadunčevi na poslopju in senu škoda 3000 K.

Begunke nam pišejo iz Braslovč v Savinski dolini. Celjsko okrajno glavarstvo je odredilo, da se v Savinski dolini rekvirira mleko. Le Braslovče in Dobrovlje sta polna. Posledica tega je, da begunce ne moremo sedaj dobiti nikjer mleka, ker se kmetje izgovarjajo, da morajo mleko oddajati. Hodi, prosite, plačujte, delajte kar hočete, ne pomaga nič. V Celju se dobi mleko, na deželi pa ga človek časih še četril litra ne more dobiti. Na občini nam pravijo, naj gremo na Dobrovlje ponj. Tada kakor naj me uboge begunke, ki smo same, popolnoma same, z enim, dvema do pet, časih še več otroci, hodimo vsak dan 2-3 ure daleč po mleko? Že itak živimo skrajno slabo, od aprovizacije ne dobimo ničesar kakor tisto malo

moke in časih nekaj sladkorja, ki ga že tudi dolgo, dolgo ni nič. Kje dobiti krompir, drva, premog, jajca, zabelo itd.? Zdi se nam, da smo popolnoma zapuščeni in pozabljeni in prosimo nujne odpomoci. Tako kakor sedaj ne moremo dalje živeti. — Več begunk in drugih, ki žive od gole vojaške podpore.

Maribor. (Čudna so pota pravice.) Minolo sredo je bila pred prizivnim sodiščem obsojena begunka J. Z., ker je s privolenjem gospodarjev v Cirkovcah po njivah pobirala zaostalo klasje, na 24 ur zapora. J. Z. je vdova in ima malega otroka. Mož je padel in jo zapustil v skrajni bedi. Nabranega žita je bilo do 15 kg. Moko iz tega žita ji je c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj zaupleno! Sodnik v Ptuj je obdolženko opustil in sicer radi pomanjkanja, v katerem je to storila. Stvar bi bila vredna, da se jo pokaže potom državnega zbora celemu svetu!

Maribor. (Naše narodno in družabno življenje.) Tudi po naših najmanjših provincijalnih mestih in trgih opazamo pričetek narodnega in družabnega gibanja. V prvi vrsti opazujemo to pri naših narodnih nasprotnikih, ki že prav pridno prirejajo vsakovrstna narodna posvetovanja in zborovanja v večjem ali manjšem obsegu. Opazujemo to v Mariboru, Celju in Ptuj, pa tudi drugod se marljivo gibajo. K narodnemu pa prihaja tudi še njih družabno življenje: imajo svoja gledališča, svoje koncerte, predavanja in za bodočo zimo pripravljajo dobrodelne prireditve v večjem obsegu, skratka, poskušajo, da se otresejo triletne odreenosti. In zakaj delajo vse to? Ker spoznavajo nujno potrebo časa v vsakem oziru: V narodno - političnem, kakor tudi v družabnem. Tu kot tam treba zbrati raztresene ude in urediti vsaj za silo razmajane vrste. Kar treba njim, treba nam v podvojeni meri. Prvi potrebujemo nujno, obnovitve našega narodnega, političnega življenja. Potrebujemo to v oni meri, kot čutijo potrebo k temu oni drugi. Moramo prešteti one naše ljudi, ki so nam vsled vojne še ostali, da začnemo z njihovo pomočjo pripravljati delo, ki nam je bode treba opraviti v bližnji bodočnosti. Za to potrebujemo naših narodnih pripomočkov. V ta namen moramo seveda imeti na razpolago naš Narodni dom in njegov oder. Že opetovano smo se pečali s tem vprašanjem. Kazina je že dve leti izpraznjena vojaštva. Narodni dom služi danes postranskim vojaškim svrham. Za pisarne pa je primernih prostorov v mestu dovolj. Že enkrat smo prosili našo »Posojilnico«, da stori potrebne korake. Podpore pri tem ji gotovo tudi od druge strani ne bode manjkalo, saj smo danes v tem oziru prizadeti vsi Slovenci mesta. Ugovor, da ni moči za vzdrževanje tega ali onega, tudi ne drži. Treba le dobre volje. Da je temu res tako, je pokazala zadnja cesarska slavnost. V marširah bi bilo delo morda za bodočo še lažje, kot je bilo takrat. Upamo, da ta naša želja, ki ji hvalo bogu ne izvirja iz posamnikov, najde vsestranski odmev in tudi vsestransko dobrovoljno podporo. Ne izgubljammo časa, saj nam ga je bolj treba kot komurski do drugemu.

Iz Wagne. Nesrečno gospodarstvo v begunskem taborišču v Wagni je sicer zahvalno svojo krvavo žrtve, a ni zamoglo oblažiti vplivati na hujskajoče graško časopisje. V »Tagespostu«, v »Tagblattu« in v »Volksblattu« gre hujskanje dalje in izvestni ljudje skušajo storjen korak še čisto oprati. Kdor je bil t. d. v Wagni, ta je slišal pod težo trenotca naravnost nečuvne stvari, kako se dela tam z begunci, naj so potem katerekoli narodnosti. Bodi samo to za enkrat omenjeno, da služijo izvestnim samopasnežem kot objekti izkoriščanja. Več o tem prepričano javnosti povedati komisiji, ki je bila došla na lice mesta; saj pride vse v begunski odtok državnega zbora. Nemško časopisje oskoda celo stvar tolažiti kot izbruh pokvarjene mladine. Recimo, da je res par pobolnih med njimi. Kje jih ni? Toda — ali so morda bili samo pobolani, nezreli mladci, ki so pozdravili pri pogrebu gotovo funkcionarje begunskega taborja, v navzočnosti vladnega zastopnika, poslanec in spritno rakve — s »fufi« klicili in se z dosti hujšimi oznakami. In, ali so doslej zahtevali morda nezreli fantalini, da naj dopusti taboriško skrbništvo tudi begunce, da bodo sodoščevali pri upravi taborišča? Ne! To so bili v obeh slučajih odrasli begunci, stari, ki jim ni treba med vojake. In, zakaj se je ravno k poslednjemu odločila vlada in skrbništvo končno ustanovila, sedaj, ko je bil ustrelen otrok, a ne že davno? So begunci, ki odkrito dolže posamnike — da so si z begunsko bedo polnili žepi? Tudi o tem bomo slišali iz begunskega odbora. Sedaj citamo v graških listih, da so se pojavili slučaj, da je begunska mladec se navajala na polje, na njivo krompirja in jo oropala ter kamerala posestnike, ki so hoteli braniti, kar je njihovega! Je to žalostno, gotovo, in vse obdobje vredno, toda je — tudi umljivo! Od nasel človek pozabi na vse, kadar je tako daleč, da se mu prične od lakote blesti, kaj šele mladina? V tujem kraju in stradačo je že dve poletji ter dve trdi zimi, kaj čudo, če so bili močiji taki slučaji nasilja. A tudi to je zelo pretirano. In se to naj povemo ljubeznivim graškim dnevnikom: nemško prebivalstvo po lipniškem okraju je marsikako težko žrtve zahtevalo od beguncev in begun, predno se je dalo preprosti prve čase k oddaji najpotrebnejših reči in letos je napravilo naravnost neverjetne dobičke, saj je baje kmet ravno v onih krajih zahteval čisto za merico krompirja 10 do 12 K t. j. za 1 kg 1 K 80 v do 2 K! In kako se je šele počeljo potem za druge pridele! Vse, kar vemo o oderstvu od preje, prekaša oderstvo lipniškega kmeta storjeno nad begunci v Wagni.

O smrti podjetnika dr. Samohrda, solastnika trdnice Dalmaspof poročajo iz Brna: Dr. Samohrd se je mudil zadnje dni v Lublinu v trgovskih poslih. Na povratku je zbolel ter so ga morali iz Prerova prepeljati domov v Brno. Tu je umrl v terek ter je bil pokopan v petek. Stavnji svetnik dr. Samohrd je bil v češki javnosti jako znan in spoštovan železniški strokovnjak.

Izgubljeno. V soboto, dne 13. oktobra je nekemu oficirju s tramvaja padla ročna palica, ki jo je pobral neki mimoidoči gospod, kar so opazili vsi sovozeči se pasažirji. Ker palica dosedaj še ni vrnjena, prosijo se dotič. gospod, da jo odda proti nagradi v upravnistvu »Slovenskega naroda«.

Nemška vojaška godba priredi danes, dne 17. oktobra v veliki dvorani hotela »Union« koncert pri pogrnjenih mizah. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 2 kroni za osebo. Čisti dohodek je namenjen »Rdečemu križu«.

Aprovizacija.

— **Špeh za IX. okraj.** Stranke IX. okraja prejmejo špeh dne 18. t. m. popoldne, na Poljanski cesti št. 15. Od 2. do 3. pridejo na vrto št. 1 do 200, od 3. do 4. št. 201 do konca. Vsaka oseba dobi $\frac{1}{4}$ kg, kilogram stane 8 K 80 v.

— **Meso na rumene izkaznice B.** Mestna aprovizacija bo delila v četrtek dre 18. t. m. popoldne v cerkvi sv. Jožefa meso med stranke z rumenimi izkaznicami B. Določen je tale red: od pol 2. do 2. št. 1 do 200, od 2. do pol 3. št. 201 do 400, od pol 3. do 3. št. 401 do 600, od 3. do pol 4. št. 601 do 800, od pol 4. do 4. št. 801 do 1000, od 4. do pol 5. 1001 do 1200, od pol 5. do 5. št. 1201 do 1400, od 5. do pol 6. 1401 do 1600, od pol 6. do 6. št. 1601 do konca. Ena oseba dobi $\frac{1}{4}$ kg, 2 osebi pol kg, 3 do 4 osebe $\frac{3}{4}$ kg, 5 do 6 osebe 1 kg, 7 do 8 osebe 1 $\frac{1}{4}$ kg, več oseb 1 $\frac{1}{2}$ kg. Kilogram stane 2 kroni.

— **Zelje za IV. uradniško skupino.** Stranke iz izkaznicami IV. uradniške skupine prejmejo zelje v četrtek dne 18. oktobra v cerkvi sv. Jožefa od 8. do 9. ure dopoldne. Vsaka oseba dobi 1 kg; kilogram stane 80 v.

— **Zelje za Moste.** Občani Most, ki imajo rumene izkaznice, zaznamovane s črko B, prejmejo zelje v četrtek dne 18. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa. Od 9. do 10. pridejo na vrsto št. 1 do 200, od 10. dalje št. 201 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg; kilogram stane 80 v. Občani z rumenimi izkaznicami C dobe zelje kasneje.

— **Oddaja in razdelitev otrobov.** Deželnemu mestu za krmila se nakazuje otrobi v tako malih množinah, da je nemogoče ustreči vsem raznim prošnjam in naročilom, ki prihajajo dan za dnemov na imenovani urad, ker je veliko premalo blaga. Po par vagonov je otrobov na razpolago, naročila od strani nekaterih občin se pa glase na 3000 do 4000 kg otrobov in tudi na cele vagone. V deželi je nad 360 občin, razen tega pa mnogo velikih porabnikov, ki imajo dosti uprežnih konj, pa nobenega lastnega prideleka, je mnogo rudokopov, industrijskih podjetij, poštovoznih podjetij itd., ki so vsi navezani na otrobi. Ki jih deli Deželno mesto za krmila. Da v takih razmerah ni mogoče ustrezati vsestranskim potrebam dežele, je jasno. Zato naj se pa občine zadovolje s tem, kar dobe. Najlažje potpe še posestniki, ki imajo tudi nekaj lastnega prideleka.

Krompir in njegovo konzerviranje.

To važno živilo, ki je že enkrat rešilo Evropo lakote, je letos slabo obrodilo. Vzroki so različni. Kriva je veliko suša, največ pa mogoče seme zlasti v krajih, kjer so ga importirali. Danes so take prilike, da vsakdo, kdor prodaja, odrine najprej slabo robo. V sila pa sadi in seje marsikdo, kar mu pride pod roko. Ravno v teh časih je treba posebno paziti na seme. Najboljše seme da najboljši sad. Kemčena analiza krompirja kaže po dr. H. Lahmannu 75.48% vode, 1.95% beljakovin, 0.15% maščobe, 20.70% ogljikovih hidratov in 0.95% red. soli. Jeseni ima krompir največ redilnih snovi, ki se do pomladi precej skrečijo. Porabijo se za energijo dihanja. Razne bolezn, ki napadajo ta pridelek tudi resno skrečijo množino sedaj piclo odmerjenega živeža. Zato naj bi ljudje gledali, da si ohranijo to živilo z vsemi redilnimi snovmi. Kakor se čuje, pripada po letošnjem računu na osebo 70 kg krompirja. Ta količina se prav lahko na lahek način konservira v 14 dneh. Priporočati je zlasti onim, ki nimajo kosek ali kaj sličnega in torej odpadke lahko pogrešajo. Delo ni veliko z ozirom na ohranjenost vsebine vseh redilnih snovi in pa praktično uporabo krompirjeve konzerve.

Sušenje solčija je postala pri nas v vojnem času potreba. Zdi se nam torej popolnoma umestno, seznaniti naše gospodinjice tudi s konzerviranjem krompirja. Izdelovanje krompirjeve moke tudi ni nič novega, vsaj jo najdemo že v neki nemški kuharski knjigi od l. 1830.

Krompir posušimo na sledeči način: Kuhan in olupljen se pretlači skozi sito, ali pripravo za pasiranje ali se pa kratkoma nastrže na strgalniku. Na sušilne mrežice položimo čist, papir in nanj zdrobljen krompir in postavimo vse v ne prevročo pečico, ki pa ostane odprta. Paziti je pri tem, da se suši in ne peče. Trdo posušen produkt spravimo v vrečah ali škatljah na suhem toplom prostoru. Razume se, da je treba večkrat pogledati, da se ne bi začela delati škoda s plesnitvijo. Če bi se čutila konzerva vlažna, je treba zopet sušiti. Uporabljam jo za juho, prikuho in krompirjevo testo, za kar jo je pa treba preje namočiti v mlačni vodi. Drobno stolčeno rabimo lahko mesto kruhovih drobtin.

Za fine močnate jedi so uporabljali preje krompirjevo moko, ki je bila z ozirom na to, da je iz krompirja zelo draga. Jodi so zelo rahle in ostanejo precej časa sveže. Meša se pa tudi lahko s krušno moko. Tak kruh je ne le zelo okusen, ampak ostane tudi dalje časa svež. Kot pridaček h hrani moki jemljemo namočeno moko v obliki rečke »kaše«. Moko poparimo z vrelo vodo in to »kašo« primesimo potem krušni moki. Na 1 kg krušne moke jemljemo 30 dkg krompirjeve kaše.

Belo krompirjevo moko naredimo iz presnega krompirja in sicer tako-le: Krompir operemo, olupimo in ga polagamo v vodo. Jemljemo pa v to svrhu gomolje, ki so močnatni, ne špehati. Nato ga nastrgamo v vodo. Zmes dobro premešamo in pretlačimo skozi tanko sito tako, da pada zopet v vodo, ali pa polivamo zgoraj kjer tlačimo in to zato, da iztisnemo vso škrobino, ki je po nitkah. Lonec s pretlačeno tvarino stoji čez noč. Drugi dan odlijemo previdno rjavo vodo in jo nadomestimo s čisto in premešamo nato vse prav dobro. Ko se je gošča sesedla, zopet odlijemo motno vodo in jo nadomestimo s čisto. Ta postopek ponavljamo toliko časa, da ostane slednja čista voda nad belo goščo. Nato

jo zadnjič odlijemo in pustimo goščo, da se malo osuši. Potem pobereemo to iz lonca, položimo na leso (papir položiti!) in sušimo na štedilniku na ne prebudi vročini. Suši se naj previdno in počasi (ne na soncu), ker sicer dobi moka umazano živo barvo. Ko je dosti suho, stolčemo v možnarju in drobno presejemo. Vlaknino pa, ki ostane na situ od presnega krompirja posušimo posebej in jo pridemo krompirjevi konzervi iz kuhanega krompirja. Iz tega se da napraviti okusna krompirjeva juha. Lahko jo naredimo posebej in sicer tako-le: Zmleti konzervi pridene še nekaj zmletega posušenega solčija: paradižnik, petršilj, zelena in zmleti grah ter nekaj kimla. Iz te zmesi smo kuhali postno juho, ki smo jo imeli raje kot prežganko.

Iz 5 kg krompirja dobimo 1 kg moke, kuhani krompir da pa iz 4 kg pretlačena 1 kg posušenega. Moka od presnega krompirja je bela, od kuhanega svetlorumena. Na Ogrskem delajo iz krompirjeve konzerve in kislega mleka prav dober sir, ki bi ugajal tudi pri nas. Tudi kvargeljne bi lahko delali, če bi bilo mleka. Tega pa primanjkuje celo dojenecem in zato se ne spuščamo v podrobnosti teh »delikates«.

Naše gospodinjice so poskusile že vse in naj bi poskusile še to. Stvar je res dobra in vredna da se razširi, zlasti ker je letošnja letina bolj slaba. — **Račič Božo.**

Književnost.

— **Vojnoviževne pesni** in nekatere intimitne povesti ter kritične sestavke tega velikega hrvaškega pesnika so izšle k pesnikovi šestdesetletnici pod naslovom »Akorid«. Izdal jih je »Nakladni zavod Jug, Zagreb, Ilica 7.« Knjiga stane broširana 3 K, vezana 4 K. Opremljena je s pesnikovim portretom, ki ga je narisal prof. T. Krizman.

Razne stvari.

— **Zrakoplovec med grobovi.** Vsled hudega vetra je bil prisiljen v Hebu neki letalec tamkajšnje letalske postaje spustiti se na tla. Padel je na pokopališče. Letalo je razbito, več grobnih spomenikov poškodovanih, letalec je ostal nepokrovan.

— **Italijanski parkn z grškimi uradniki potopljen.** Reuterjev urad poroča iz Aten: Italijanski parkn »Bari« z grškimi konzuli iz Turčije na krovu je bil potopljen po nekem nemškem torpednem čolnu. 50 preživelih se je izkrcalo na Krfu, 120 v Italiji. Boje se, da so grški uradniki poginili.

— **Železniška nesreča.** V Schönhausnu ob Labi je zapeljal ob 5. zjutraj vlak s školskimi otroci, najbrže ker je strojevodja prežr signal, v tam stoječi tovorni vlak. Šolski vlak je bil deloma razbit. Do sedaj so potegnili izpod vlaka 25 mrtvih školskih otrok. En zavirač je tudi mrtev. Štirinajst ranjenih so prepeljali v bolnišnico.

— **Poplave na Kitajskem.** Iz Šangaja poročajo 9. t. m. o velikanskih poplavih na severnem Kitajskem. Tam stoji pokrajina nad 30.000 štirajških kilometrov pod vodo ter tvori voda velikansko jezero. Zveze s Pekingom so pretrgane. Reke odnašajo železnice v Peking in obrežni nasipi Rumene reke so se ponekod vrli. Reka je poplavlila pokrajino kakih 20.000 milj ter stoji voda do 10 čevljev visoko. Tudi Peking je ogrožen.

— **Berolinški občinstvo.** V Berlinu so se začeli mali kupčevalci ustavljati nadležnosti občinstva. Načelnik državne zveze trgovcev s sadjem in solivjem je objavil izjavo, v kateri piše: V Berlinu imamo najzoprejšje, najnestrejšje in najbrezobraznejše občinstvo; največji cepci in zarobljenici pa ne pripadajo nižjim, nego srednjim in višjim slojem. Ti nečejo prav nič vpoštevati vojni razmer, nego ostudno mnogo zahtevajo in mislijo, da smejo ob vsakem malem trgovcu brisati svoje čevlje. Se že poznajo!

— **Zračni promet na Ogrskem.** Ogrski trgovski minister je v pogovoru z nekim sodnikom Deli Hirlapa o zračnem prometu izjavil: Gotovo je, da v kratkem času, najkasneje po končani vojni, se uredi mednarodni zračni promet. Ogrska bo vsled svoje centralne lege v tem prometu igrala važno vlogo na veliki letalni črti Hamburg - Carigrad, ker Budimpešta bo eden najvažnejših letalskih pristanov. Pa tudi v notranjinski se razvije zračni promet zlasti z Reko. V glavnem bo služil zračni promet poštnim svrham, za osebni promet bo treba novih velikih aparatov.

— **Ameriška vojska.** »Times« prinaša tele karakteristične slike: Na večbišču pri Long Islandu je vprašal častnik vojaka: Koliko imate dohodkov? Vojak: 3600 K na teden. V kakih razmerah žive ameriški vojaki in kakim slojem pripadajo, kaže ta slučaj: Neki častnik je iskal zase in svojo obitelj stanovanje v hotelu blizu večbišča. Gostilničar je zahteval za eno sobo na teden 168 K. Na vprašanje, koliko zahteva za sobo s kopalnico, je odgovoril gostilničar: Poslednjo sobo s kopalnico sem oddal ženi nekoga vašega pešca za 480 K na teden.

— **Kaj se pridelala iz kosti.** V nemškem kemično - tehničnem tedniku poroča sanitetni svetnik dr. Vohsen, da neka severonemška tovarna konserv pridelala vsak dan iz 600 stotov svežih kosti vsaj 100 stotov jedilne masti, dalje dajo ti kosti 15 stotov mesnega ekstrakta in 300 stotov nadomestne krme s 45 odstotki beljakovine. Množine čiste jedilne masti, ki jih je mogoče dobiti v Nemčiji s primerno organizacijo, znašajo po proračunu dr. Vohna 1800 ton na mesec. V frankobrodski lazaretni klavnicji so dobili tekom enega meseca iz 20.791 kg svežih in 769 kg kuhanih kosti skupno 2542 kilograma masti in 31.000 litrov juhe.

— **Zakotni trgovci v Zagrebu.** Velika je draginja tudi v Zagrebu, zlasti nekatere reči so se dražile dan na dan tako, da je občinstvo s strahom kupovalo in se balo vedno večje dragine. Slednjič se je začelo kazati na ljudi, ki imajo svojo »borzo« v neki kavarni, kjer določajo cene. Policija je iskala in iskala, slednjič pa se po dolgem času odločila za energičen korak. Pretekli četrtek je obkolila Veliko in Narodno kavarano, okoli 11. dopoldne, in zajela veliko število ljudi, ki so bili na sumu, da se bavijo z zakotno trgovino. Bili so vsi odpeglani na redarstvo in od tam v preiskovalne zapore. Tudi ženske so vmes. Pri njih se je našlo mnogo trgovske korespondence in beležke, ki izdajajo še nove oderuhe in zakotne trgovce. Med prijetimi 40 so: trgovci, uradniki, juristi, agentje itd.

— **Dama, ki se je vsedla na mizo.** V sobi neke krušne komisije se je vsedla nekaka čakačoka dama na mizo, ker je bila trudna in se rekonvalescentinja po težki operaciji. Neki trgovec, ki je tudi čakal, se je

zgražal nad tem, opozoril poslušajočo uradnico in na to sam pomagal dami z mize, rekoč, da dostojna dama ne sede na mizo. Gospa mu je rekla: »grober Figela«. Prišlo je do tožbe in gospa je bila obsojena na 10 mark globe. Na vkelčni razpravi pa je njen zastopnik, ko sta se dve priči tega slučaja na povabilo predsednika vsedli na mizo, dokazoval, da ni nedostojno, ako se ženska vsede na mizo, tudi ne, ako se noge nekoliko vidijo, kar je slučaj pri kolesarjenju, pri kratki krilni modi in pri železniških uradnicah, ne da bi se kdo spodlikal med tem. Sodnja je priznala globo 10 mark za žalitev »Figela«, tožitelj pa je bil s svojo protitožbo tudi obsojen na enako globo.

— **Nemška učnost.** Tle nemški profesorji so nad vse učeni. Našel se je celo modrijan med njimi, ki dokazuje, da je bil francoski cesar Napoleon I. — pravzaprav nemškega rodu. Napoleon Bonaparte je bil doma s Korsike in ime kaže, kakoga pokolenja je bil. A vendar pravni nemški profesor, da je Napoleonovo ime nemško, češ, enkrat se je glasilo Chnapoleo (Knappe in Löwe) in se šele sčasoma popačilo. Lavorike tega kvadratnega nemškega profesorja niso dale pokoja nekemu njegovemu tovarišu. Iztaknil je, da izhaja Napoleonovo ime od Nappos (dolina) in leon (la) torej Thal in Löwe in zdaj dokazuje, da je bilo Napoleonu pravzaprav ime Löwenthal in da je bil Jud, ki je svoje ime pogrcal. Zaradi boljše spoznanja bodi omenjeno, da se je že prej oglašil neki tretji nemški profesor, ki je dokazoval, da je tudi Garibaldijevo ime nemško in da je bil Garibaldi nemške krvi.

— **Vohunstvo v Švici.** Wolffov urad prinaša o neki nedavno razkriti vohunski aferi v Zenevi. Osebe, ki so bile tam aretirane kot sumljive vohunstva, je izdal italijanski dezertir Francesco Perzi s prevaro in silo francoskemu orožnistvu. Med drugimi je izdal tudi Nemca Ottina. Izpočetka je deloval Perzi skupaj z drugimi, a se je dal podkupiti in je svoje tovariše izdal. Posredoval je francoski odvetnik Bernard, ki se je nastanil pri generalnem konzulu. Perzi je preskrboval ljudem, ki jih je hotel izročiti francoskemu orožnistvu, francoske potne liste, nakar so jih na meji prišli. Zadnjič čas si je napravil ženevskega policijskega šefa Magnina za sovražnika, ker ga je javno dolžil, da je vohun v prilog Francoske. Ko je hotel Perzi izvesti romunskega vohuna Hamovieta na mejo, je Magnin Romunu svetoval, da naj navdaga sprejme Perzijevo ponudbo ter naj pomaga potem pri Perzijevi aretaciji. Toda Perzi ni sam spremlj Hamovieta, marveč je poslal z njim odvetnika Bernarda. Magnin je dal vse aretirati in postaviti pred sodišče. Zaradi te afere je tudi francoski generalni

Pri napetosti in težkočah v telesu, bolečinah v hrbtu, križu, v ledjih, pri nevralgiji, ki imajo svoj vzrok v zagaetenju, poživi naravna »Franz - Josefe« grenčica delovanje trebušnih mišic ter obtok krvi ter povzroči dobro prebavo, dober tek in mirno spanje.

Darila.

Za invalide je podaril društvu »Dobrodelnost« g. Krejčič Anton 40 K, namesto venca na krsto blagoga prijatelja Žužka Karla.

Darovi za begunce. V veseli družbi se je nabralo v Svinem v hiši veleposestnika g. Josipa Blagonja, 52 K, za goriske begunce. Vsem velikodušnim darovalcem iskrena hvala!

Iz St. Petra na Krasu. Gospod restavratelj južne železnice Matija Dolničar ter njegova soproga Katinka blagovolila sta podariti tukajšnji podružnici Rdečega križa znesek 40 K, namesto venca na grob prezano umrli nečakinji »Miču«, hčerke Franjo Dolničar v Trbovljah. Iskrena hvala!

Dijaška kuhinja v Kranju: Darovali so g. Kokalj Rudolf, posestnik itd. v Kranju 50 K; slavnokrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki 100 K; g. g. Niko Lenček, notar v Škofji Loki 10 K; g. Komatar A., mesar istotam 20 K; g. Logar Josip, trgovec in posestnik v Kranju, namesto venca na krsto prijatelja A. Rozmanu iz Ljubljane 20 K; slavnokrajna posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani 150 K; g. Viljem Požgaj, knjigovez v Kranju 5 K; Iz poravnave pri posredovalnem uradu v Podnartu pošlje g. župan na Primorskem 20 K; g. Jos. Pupp, posestnica v Kranju, namesto venca na krsto finančnega svetnika Val. Levničnika 20 K; najdenine 20 K, plačal Zapolnik ml. iz Letenice; slavnokrajna hranilnica v Radovljici kot darilo 217 K 57 v; c. kr. sodnja v Kranju

Dve prodajalki

izurjeni v modni trgovini, ne premladi, se sprejmete v trgovini Pavel Magdič.

Nova trinadstropna hiša

na prometnem kraju v sredini mesta, se proda. Resni reflektantje naj vložijo svoje ponudbe pod „Središče 3548“ na upravnishvo »Slovanskega Naroda« 3548

Hiša z malim posestvom

v kakem trgu na Dolenjskem ali Spod. Štajerskem, se kupi. Prijazne ponudbe naj se pošljejo pod „Hiša 3507“ na upravnishvo »Slovanskega Naroda« 3570

Proda se izborna kromatična harmonika

(točno delo). 3551
Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«.

Na prodaj je enonadstropna hiša z trgovino

v sredini Trbovelj, 20 arov zemlje, tik rogov premogokopa, z vodovodom v hiši. Proda se po ugodni ceni. Več se izve Loke št. 19, pošta Trbovlje. 3555

SLUGA

zmožen slovenščine in nemščine, se sprejme pri tvrdki Rud. Bodemüller, Ljubljana, Stari trg št. 8.

Uradnik išče za 1. ali 15. november prijazno, meblovano, solčno sobo s hrano in postrežbo

Pripravljen je eventuelno tudi prispevati z živili in kuriavo. Ponudbe pod „J. R. 3494“ na upravnishvo »Slovanskega Naroda«.

Plačilna natakarica

dobro izveščana, se sprejme takoj v kavarni „Central“, Štefan Miholič, Ljubljana. 3517

Sprejme se**učenca in učenko**

iz dobre hiše, tvrdka Lud. Dolenc, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 8.

Vajenec

iz boljše hiše, se išče za trgovino mešane stroke N. Friedrich v Središču Štajersko. 3437

Dva brivska pomočnika

se takoj sprejmeta, z vso oskrbo in dobro plačo. Vpraša se pri g. M. Nežić, Gosposka ulica št. 3, Ljubljana. 3447

100 kron nagrade

kdor prikrbi stranki brez otrok stanovanje v Ljubljani, eno ali dve sobi in kuhinjo, takoj ali začetkom novembra. Kdo, pove upravnishvo »Slov. Naroda«. 3552

Išče se v najem, eventuelno tudi kupi

posestvo s gostilno trgovino ali brez nje v bližini Ljubljane ali Celja. 3559

Naslov pove upravnishvo »Slov. Naroda«.

Divji kostanj in želod

kupuje po dnevnih cenah tvrdka Viktorija Panholzer, Pražakova ulica št. 4, Ljubljana.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša, množina dobro posušenih

olupkov od hrušek in jabolk

vsako posebej po 2 kroni kg in dobro posušene prešene od hrušek in jabolk po 80 v. kilogram. Ponudbe in pošiljatev se prosi na na tvrdko Fran. Kos, Ljubljana.

Kupimo**prešanice od sadja**

od jabolk in tepek, eventuelno smo tudi pripravljeni v zameno zanj e dati cikorijo. Ponudbe na Kolinsko tovarno kavni primesi v Ljubljani.

Prodajam takoj

popolnoma nov, eleganten, dvovprežen voz, ter 7 dobroohranjenih sodov á 500—600 l, od najfinejšega jedil. olja. Vprašanja na tvrdko Vinko Vabič, Zalec pri Celju, Sp. Štaj.

Srečko Potočnik

Ljubljana, Gradišče št. 7,

se priporoča za izdelovanje oblek za gospode in dame, specialno za jesenske kostume in plašče za doma,

bluze francoskih modelov. Obenem se priporoča za obračanje oblek in kostumov za gospode in dame, moderniziranje damskih kostumov, plaščev zimskih sukenj in površnikov za gospode. —

Splošne garderobe za gosp. in dame!

Hmeljske vreče

stare še uporabne, kupi v celem 500 komadov po ugodnih cenah, Prvo štajersko skladišče za hmelj v Žalcu. Ponudbe najdalje do 1. XI. tl.

Zahtevajte gratis in franko cenik

o božičnih, novoletnih in dunajskih umetniških razglednicah, po en gros cenah za preprodajalce. Kot poskusni sortiment pošljemo 300 božičnih, novoletnih, ljubavnih, godovnih, cvetličnih in umetniških kart v barvotisku, v bleku in zlatem bleku, sortirane za 18 K. Pošilja se po povzetju. Tovarna luksuspapirja ADLER, Zeisel & Co., Dunaj II, Praterstrasse 66/10.

Specijalna ponudba.

Novi refoško, sladek, čist,

novi muškateljec, bel, sladek

novi muškateljec, roza, sladek

Točna pošiljatev v sodčkih po

60, 80, 100, 300 in več litrov

po najnižjih cenah.

Na željo pošljem tudi vzorce.

Stabilimento Vinicolo

Benussi & Ko., Trst

Piazza Lipsia.

Veliko denarja zaslužite!

Trgovci, drogist, krčmarji itd.

z prodaje, najfinejšega, zdravju

neškodljivega:

„Tobakona“

Najboljša primes tobaku.

Puši se lahko tudi sam.

140 paketov (prodajna cena 50 v) . . . K 50—

140 " " " 1 K . . . " 100—

140 " " " 2 K . . . " 200—

Vse franko iz Prage proti povzetju.

V. Jan, tovarnar, Praga.

Naročila sprejema:

Rudolf Cotič, zastopnik,

Vrhnika. 3541

Zahtevajte cenik drugih predmetov.

BUKOV GOZD

za izdelovanje drv, kakor tudi gotova drva se kupi po visoki ceni, na Kranjskem ne daleč od železniške postaje. — Vzame se tudi večja njiva v najem v okolici Ljubljane. — Ponudbe: Ljubljana Poštni predal št. 151. 3505

Gobe jurčke

tudi lisičke, parkelce, mavrohe

brezovke in druge suhe gobe

kupi v vsaki množini Sever & Urbanič, Ljubljana,

Wolfova ulica št. 12.

Naznanilo.

Intendanca poveljstva c. in kr. I. soške armade poljska pošta št. 465, kupi večje množine kislega zelja, kisle repe, vložnih kumar, ter nasekanih drv za kurivo.

Tozadevne pismene kolekovane ponudbe z navedbo blaga, množine, cene in oddajnega kraja so čim prej mogoče na imenovano intendanco vposlati.

**Tvrdka F. Čuden v Ljubljani,**

Prešernova ulica št. 1.

Priporoča še svojo veliko zalogo ur, zlatine in srebrnine.

Kupuje staro zlato in srebro in

vzame po visokih cenah v zameno.

Naznanja, da cenikov za leto 1918 ne more razpošiljati

ko istega blaga po vzorcih ni, hočete se osebno ogledati in

potrebno preskrbeti kolikor časa zaloga traja.

Ker se je nekdo dovolil, raztrositi na deželi neresnično vest, da sem opustil svojo trgovino z vegetabilijami, naznanjam, da slej kakor prej, že 37. leto nepretrgoma **kupujem**

SUHE JEDILNE GOBE

in sem — ker so gospodje Leuz, Kordin in Perdan umrli — sedaj najstarejši trgovec z gobami na Kranjskem. Plačujem gobe vedno vsaj toliko, kakor vsakdo drugi.

Obenem naznanjam, da imam že 14 let v najemu prejemanje sadeža vseh kostanjevih dreves, rastočih ob javnih potih, drevoredih, na sejmišču in drugih mestnih nasadih v okrožju mestne občine ljubljanske in sem vsled objavljenega razglašala mestnega magistrata ljubljanskega z dne 9. oktobra 1917, št. 14290 **edini pooblaščenec** za prevzemanje

divjega kostanja in želoda

v okrožju mestne občine ljubljanske.

Kupim vsake, tudi največje, če tudi nad 100 vagonov znašajoče množine in plačam za prvovrstno suho blago in sicer **divji kostanj** po K 30— in **želod** po K 70— za 100 kg, postavljeno v vagon na železnični postaji.

Kdor bi se branil kostanj in želod oddati, zapade prisilni oddaji tega sadeža za znatno nižjo ceno. Vrh tega se kaznujejo prestopki vsled ministrske odredbe z dne 12. sept. 1917, št. 378 drž. zak. z denarno globo do K 20.000 —, ozir. zaporom do 6 mesecev.

V. I. ROHRMANN,

trgovec z gobami, kostanjem, žirom, želodom, raznimi medicinskimi zelišči, cvetjem, lubjem, koreninami i. t. d. 3533

v LJUBLJANI, sv. Petra cesta šte. 28.

Zahvala.

Vrnili smo materi zemlji truplo

Dr. Janeza Evangelista Kreka.

Na zadnji poti ga je s hvaležno molitvijo spremljal ves jugoslovanski narod.

Zahvaljujemo se zastopnikom češkega, hrvatskega, srbskega in slovenskega naroda, vsemu slovenskemu ljudstvu, ki je ob pogrebu veličastno pokazalo svojo ljubezen do velikega pokojnika, raznim oblastim, korporacijam, strankam in stanovam, posebno pa prevzvišenemu ljubljanskemu vladiki dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, ki je vodil pokojnika k večnemu počitku v domači slovenski zemlji.

V Ljubljani, dne 15. oktobra 1917,
na 6. dan smrti.

Slovenska krščanska socialna zveza,

Zadružna zveza v Ljubljani,

Jugoslovanska Strokovna zveza.